

ใบความรู้ที่ ๑.๕

หลักการและเหตุผลการดูแลสุขภาพตนเองด้วย วิธี สรทศ.

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เข้าใจหลักการและเหตุผลการดูแลสุขภาพตนเองด้วย วิธีวิถีธรรม วิธีไทย วิธีเศรษฐกิจพอเพียง
๒. เพื่อให้เข้าใจที่มา ของเครื่องมือ ๓ส. ๓อ. ๑น.

จากวิวัฒนาการของการพัฒนาการบูรณาการหลักการแพทย์แผนปัจจุบัน แผนไทย แผนพื้นบ้านไทย แผนทางเลือก หลักศาสนาธรรม และหลักเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้เกิดหลักการสุขภาพดีวิถีใหม่ วิถีธรรม วิธีไทย วิธีเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีเครื่องมือหรือโปรแกรมดำเนินการสู่การปฏิบัติ ได้แก่ ๓ส.(สวดมนต์ สมาธิ สันทนาธรรม) ๓อ.(อาหาร ออกกำลังกาย อารมณ์-วิถีธรรม) ๑น.(นาฬิกาชีวิต-วิถีธรรม) ในการสร้างเสริมสุขภาพป้องกันควบคุม รักษาพยาบาลและฟื้นฟูสภาพผู้มีภาวะเสี่ยงและผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง รวมทั้งในการป้องกันและแก้ปัญหาผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด ๒๐๑๙ ได้ผลดีโดยมีผลการประเมินผลแบบซิฟฟ์ (CIPP Model) เป็นที่ปรากฏ ซึ่งปลัดกระทรวงสาธารณสุข (นายแพทย์เกียรติภูมิ วงศ์รจิต) ได้เห็นชอบให้ยกระดับเป็น **นโยบายสุขภาพดี วิถีใหม่ วิถีธรรม วิธีไทย วิธีเศรษฐกิจพอเพียง** โดยมีกลไกและแผนงานโครงการ ขับเคลื่อนนโยบายฯ สู่การปฏิบัติหลายประการเพื่อให้เข้าถึงประชาชนอย่างทั่วถึงผ่านโครงสร้างระบบบริการสุขภาพและสาธารณสุขพื้นฐานของประเทศไทย

จากการดำเนินการแก้ปัญหาการป้องกันโรคไม่ติดต่อที่ผ่านมานในอดีต ได้วิเคราะห์พบจุดอ่อนและโอกาสในการพัฒนา ดังนี้

จุดอ่อน

๑. การดำเนินงานป้องกันโรคไม่ติดต่อที่ผ่านมานี้ มักเน้นที่การให้ความรู้ แต่ไม่เกิดการปฏิบัติ / ดำเนินการที่เป็นรูปธรรม ไม่มีการจัดการในการบูรณาการงานที่นำความเชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชาชีพมาสู่การปฏิบัติได้

๒. การดำเนินการแก้ไขปัญหาสุขภาพประชาชน ยังเน้นที่การรักษามากกว่าการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคที่เป็นรูปธรรม ไม่เกิดผลลัพธ์ที่จับต้องได้

๓. ขาดความจริงจังและกลไกในการส่งเสริมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มาร่วมดำเนินการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค โดยเฉพาะหน่วยงานที่มีบทบาทในการดูแลสุขภาพประชาชนในพื้นที่ เช่น อปท. โรงเรียน โรงงาน เป็นต้น

๔. ขาดการบูรณาการงานและการมีส่วนร่วม ทั้งภายใน และภายนอกกระทรวงสาธารณสุขหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้ที่ดำเนินการหลักมักเป็นบุคลากรสาธารณสุข ทำให้เกิดการดำเนินการที่แยกส่วน ไม่เกิดผลหรือพลังในการดำเนินการที่มีประสิทธิผลที่ดี

แต่ในปัจจุบัน เราจะพบถึงจุดแข็งบางเรื่องที่จะส่งเสริมการดำเนินการแก้ปัญหาการป้องกันโรคไม่ติดต่อ ได้แก่

๑. รัฐบาลและกระทรวงสาธารณสุขได้ให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาโรคไม่ติดต่อ
๒. มีบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญ ตระหนักและสนใจที่จะดำเนินการแก้ไขปัญหาโรคไม่ติดต่อ

โอกาส

๑. ประชาชนตื่นตัวในการดูแลสุขภาพเพิ่มมากขึ้น

๒. รัฐบาลโดยกระทรวงสาธารณสุข มีนโยบายในการให้ประชาชนมีการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค

มูลนิธิอุทัย สุขสุข ได้ร่วม กับสำนักบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพดีวิถีชีวิตไทย (สสว.) **กองบริหารการสาธารณสุข** กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ **กรมควบคุมโรค** กรมอนามัย และหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในและนอกกระทรวงสาธารณสุข ดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคให้กับกลุ่มผู้ป่วย / กลุ่มเสี่ยงโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง และประชาชนผู้สนใจในการดูแลสุขภาพ โดยการนำเครื่องมือหรือโปรแกรมดำเนินการสู่การปฏิบัติ ได้แก่ ๓ส.(สวดมนต์ สมาธิ สันทนาธรรม) ๓อ.(อาหาร ออกกำลังกาย อารมณ์-วิถีธรรม) ๑น.(นาฬิกาชีวิต-วิถีธรรม) ในการสร้างเสริมสุขภาพ ป้องกัน และควบคุมโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ลดความเสี่ยงต่อโรคไม่ติดต่อเรื้อรังในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้ ได้ขยายผลการดำเนินการไปทั่วประเทศ ด้วยการมีนโยบายสุขภาพดีวิถีใหม่ ด้วยวิถีธรรม วิถีไทย วิถีเศรษฐกิจพอเพียง กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ.๒๕๖๔ – ๒๕๗๐ จากปลัดกระทรวงสาธารณสุข ให้เกิดการปฏิบัติในทุกพื้นที่ ซึ่งในการดำเนินการมีทั้งหมด ๑๐ โครงการ ที่สอดคล้องกัน เริ่มตั้งแต่โครงการสร้างวิทยากรส่วนกลาง จนถึงระดับจังหวัด ด้วยการอบรมให้เข้าใจถึงแนวทาง วิธีการในการดำเนินการ ในลักษณะของการเป็น Coaching ในการดำเนินการ จะเน้นการต่อยอดจากพื้นที่ ๆ มีทุนเดิม / ศักยภาพที่ดีก่อนในลำดับแรก เพื่อให้เป็นตัวอย่างในแต่ละจังหวัดหรือพื้นที่ แล้วขยายผลการดำเนินการต่อไปในพื้นที่ต่าง ๆ ให้ครอบคลุม อาทิ เริ่มดำเนินการในพื้นที่ตำบลการจัดการสุขภาพดีเด่น หรือพื้นที่ ๆ มีความพร้อม โดยในเบื้องต้นจะดำเนินการในทุกจังหวัด ด้วยการเสริมสร้างองค์ความรู้ การปฏิบัติ และการถ่ายทอดแก่บุคลากรการแพทย์และสาธารณสุขต่อประชากรกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งได้จัดทำโครงการอบรมสุขภาพดีวิถีใหม่ วิถีธรรม วิถีไทย วิถีเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับวิทยากรและผู้มีภาวะเสี่ยงและผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังขึ้น ด้วยการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานกองทุนสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) สำหรับใช้ในการอบรม และสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) ใช้ในการดำเนินการในพื้นที่ ทั้งนี้ ในการดำเนินการ จะเน้นการมีส่วนร่วมจากหน่วยงานในกระทรวงสาธารณสุขสู่ระดับพื้นที่ โดยมีสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (โดยสำนักบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพดีวิถีชีวิตไทย) ซึ่งมีหน่วยงานในสังกัดทุกระดับในการดำเนินการ และหน่วยงานของกรมกองต่าง ๆ เป็นผู้สนับสนุนหรือดำเนินการร่วมกัน เพื่อบ่มบ่มสุขภาพดีวิถีใหม่ วิถีธรรม วิถีไทย วิถีเศรษฐกิจพอเพียง ที่ทำให้คนไทยมีสุขภาพดี ห่างไกลจากโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง

แบบฟอร์มการขอเผยแพร่ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงานในราชการบริหารส่วนกลาง
สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
ตามประกาศสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
เรื่อง แนวทางการเผยแพร่ข้อมูลต่อสาธารณะผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงาน พ.ศ. ๒๕๖๑
สำหรับหน่วยงานในราชการบริหารส่วนกลางสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

แบบฟอร์มการขอเผยแพร่ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข	
ชื่อหน่วยงาน : ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข วัน/เดือน/ปี : ๑๓ เมษายน ๒๕๖๔ หัวข้อ: เอกสารและสื่อประกอบหลักสูตรสุขภาพดีวิถีใหม่ วิถีธรรม วิถีไทย วิถีเศรษฐกิจพอเพียง (สธทศ.) รายละเอียดข้อมูล (โดยสรุปหรือเอกสารแนบ) เอกสารและสื่อประกอบหลักสูตรสุขภาพดีวิถีใหม่ วิถีธรรม วิถีไทย วิถีเศรษฐกิจพอเพียง (สธทศ.) Link ภายนอก: ไม่มี หมายเหตุ:	
ผู้รับผิดชอบการให้ข้อมูล สุชาภา วรินทร์เวช (นางสาวสุชาภา วรินทร์เวช) ตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ วันที่ ๑๓ เดือน เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๔	ผู้อนุมัติรับรอง สุชาภา วรินทร์เวช (นางสาวสุชาภา วรินทร์เวช) ตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ (หัวหน้า) วันที่ ๑๓ เดือน เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๔
ผู้รับผิดชอบการนำข้อมูลขึ้นเผยแพร่ พศวีร์ วัชรบุตร (นายพศวีร์ วัชรบุตร) นักทรัพยากรบุคคลปฏิบัติการ วันที่ ๑๓ เดือน เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๔	